

సర్వమల్లి
సుందరమ్మ

దీపావళి కథల పోటీలో ముద్దుటి బహుమతి పొందిన కథ

పసుపుల అర్చుల్తోటి పాలికాపుల కేక లోటీ గొల్ల గూడెవంతా గండ్రగోళంగా వుంది. గూడెనికల్లా రత్తమ్మ ఒక్కరైదే పెంకుటిల్లు. పాల కోసరం ఒచ్చి సోతున్న వారందర్ని ఎక్కప్రశ్నలు వేసి విసిగిస్తూ వీధరుగు మీద కాళ్లు చాచుకుని కూర్చుంది రత్తమ్మ.

అసలు పాలుపోసే నమ్మకంకన్నా, నోటి దురుస్తంతోనే రత్తమ్మ ఇంత వ్యాపారం జరిపిస్తూందనుకో వచ్చు. ఎంతటి వార్షి యినా కళ్లలో దుమ్ము కౌట్టేసి పాలలో నీళ్లు కలిపెయ్యడం, ఎవరన్నా ఈ తప్పుని కనిపెట్టేశారంటే, టూట్లు, సత్యాలూ వేసి వాళ్ల నోరు నొక్కెయ్యడం. ఇలాంటి పనులకి నిజంగా రత్తమ్మకి రత్తమ్మే పాటి.

ఒచ్చేసోయే వాళ్లందర్ని తనికీ చెయ్యడం అయ్యక తన ఆకలి తెలిపాచ్చింది గావల్లు రత్తమ్మకి. “ఏమేవ్? అమ్మీ?” అంటూ ఇంట్లోకి చూసి ఒక్కకేక పెట్టింది.

“అయిందత్తమ్మా. ఇదుగో ఆరబెడు తున్నా.” నిస్త్రాణగా ఒచ్చింది బదులు.

“ఆ, పెడుదువుగాని. ఆకల్తో వాప్రాణం కాస్తా గుటుక్కుమన్నాక!” సబుక్కుంటూ క్రర సాయంతో ఇంట్లోకెళ్లిన రత్తమ్మ చెయి కడుక్కుంటూన్న పలాన్నే, దూడ ల్లాం వేపాకసారి దుప్పి పోనిచ్చి, ఒచ్చి అన్నం ఆరబెట్టిన తగరపు గిన్నె ముందు చతికిలబడింది.

రోయ్యపులుస్తో, నాలుగు ముద్దులు తిని ఇన్ని మంచినిళ్లు తాగాక కాస్త ప్రిమితువడి “ఈ పూట మిగిల్చి పాల చుక్కలేవే?” అంది ఖాళీ తప్పాలాలోకి తొంగిచూస్తూ.

“వైద్యుడు గారింటికి చుట్టాలొచ్చా రంటే పోసేశా. ఎలాగా ఆరికి బాకీ, ఉన్నాంగా?”

“ఏటే? బాకీ వుంటేమట్టుక్కి? ఇయాలిత్తా. రేపిత్తా అంటూ ఎగిసెయ్యాల గానీ.. కెడబుట్టావే పాడుపిల్లా” కోడల్లి తపించుకుంటూ తిండి పూర్తిచేసి గిన్నెలోనే నోరు పుక్కిలింది లేది, అక్కడే వున్న సులక మంచవెక్కింది రత్తమ్మ.

ప్రతిరోజూ మల్లమ్మకి చీవాట్లు, పరి

పాటే అయినా అసలే చిరాగ్గా వున్నందువల్ల విసుగనిపించి “తోడేసిన పాలు తోడుకునే దాకానన్నా బతుకుతుందో, లేదో నన్నంత ముసిలిదై పోయినా కాసీన్యం మాత్రం ఇంకా నొదలేద్దు!” అని మనసులో అను కుంటూ, నల్లమందు మాత్రా, మంచి నీళ్ల చెంబూ తెచ్చి రత్తమ్మకిచ్చి పిల్లల్ని న్నాలకు పిలిచింది మల్లమ్మ. కంచాల ముం దొచ్చి కూర్చున్న పిల్లలందరి మధ్యా చెంద్రం లేకపోగానే ఆరోజా ఉదయం జరిగిన గొడ వంతా మళ్ళి గుర్తుకొచ్చింది మల్లమ్మకు.

రోజూలాగే ఆరోజూ తనతోపాటే పెం ద్రాలే. లేది ఇంటి పనుల్లో సాయంచేసిన చెంద్రం పాలు తీసేందుకు దూడల్లో కెళ్లాడు.

“ఏదో ఈనాటికి పిల్లలైనా కాస్త చేతి కండుకున్నారు గదా” అని నంబ్రబనదుతూ, వీధివాకిలికి కళ్లాపు జల్లుతూంది మల్లమ్మ. మల్లమ్మ సంతోషించినంత సేపుట్టు లేదు. వెనక వేపుమంచి వినవచ్చాయి రత్తమ్మ పెడుతూన్న రంకెలు. చేతులో పనలాగే ఒదిలేసి అటువరుగెత్తిన మల్లమ్మ, “ఏవీట్రా చెంద్రం ఈ గొడవంతానూ?” అంది. రత్తమ్మెత్తిన క్రర చెంద్రం వెల్లిని పెట్టుకుండా పట్టుకుంటూ.

“ఏంలేదమ్మా. ఆవుపాలని చెప్పి, నీళ్లు కలిపిన గేదెపోల్చి నాయుడు గారింటికి పోస్తూంది మామ్మ. జబ్బు పిల్లాడి కిచ్చేవి దగా చెయ్యడం పాపం కదానని వెల్లాపు ప్లాలు పోసి వంపా, అంతే.” అన్నాడు నవ్వుతూ చెంద్రం.

“ఆ. ఏడికావలేరా. ఎదవనన్నేసీ. పాప వంట. పున్నెవంట! ఏటో ఇయ్యన్నీ సచ్చి వాకటి మాట. మరి నేనూ ఇసుమంటి భయాలి నమ్ముకూర్చుమంటే! మీరంతా ఇప్పుడేం తిని బతికే ఓళ్లులా ఎండుగడ్డి?”

“ఒకర్ని దగాచేసి తినే తిండికన్నా అది నయవేగా?” అన్నాడు మెల్ల గా చెంద్రం. పావువెపుల రత్తమ్మ కెలాగో వినిపించేసి నట్టుంది మాట.

“ఇన్నా పు టే అమ్మీ. ఈ చెంద్రం పాట్లుపాగురూ! అడగడే తిని బతుకూ తాడో, మరొకటి తిని బతుకూతాడో

నాకు తెల్లగానీ. ఇటు మీద ఆడికీ కొంపతే ముద్దు పెట్టావో? నే వస్తుండి సస్తా తెలిశిందా?” అంది వళ్లు లేనందున కోప తీరా ఇగుళ్లు కొరుక్కుంటూ రత్తమ్మ నీవనేండుకూ తోచక మానంగా మల మ్మింట్లో కెళ్లిపోతే దూడలన్నింటి సాల్లో కట్టేసి తనూ బడి కెళ్లిపోయాడ చెంద్రం.

“అయినా. నీ పదుపు నట్టు బండలైతే నీవల్లాచ్చిందే ఇదంతానూ. ఆళ్ళే సదనె య్యుద్దేమ్మ తల్లి, అంటా నే నెం మొత్తుకున్నా ఇనక నన్ను పోసిపామ్మని స వ్యేశావ్. మరి ఆడికింకెంత శేపూ ఆ బేమ్మర బాసా, బేమ్మర నీతులూ అబ్బుతున్నదే గాని, మన బతుకు తెరులూ మన ఓయిన ఎండుకొత్తే?” అని తన్నోతనే మాట్లాడి కుంటూ మెట్టు మీద చతికిలబడిం రత్తమ్మ. అంతే పరగడుపుతో ఫిద్దుః వెళ్లినవాడు. మధ్యాన్నం ఇంటికొచ్చినపుడ కూడా, పసుపులకు గడ్డి నీళ్లు చూపించి తనూ కడుపునిండా నాలుగుచేతుల నీళ్లు నూర్చగ్గరే తాగేసి, దీనంగా తనవే చూస్తూ నిల్చున్న తల్లిని తిరిగి, తిరి చూసుకుంటూ బడికెళ్లిపోయాడు. ఇం కన్నా ఎక్కువ గొడవలు జరిగినప్పుడలా కూడా ఇంటికి రావడం మాని ఎరగ చెంద్రం ఇవళ సాయిత్రం పాలు పిం డానిక్కూడా రాకపోవడంవల్ల మల్లమ్మ మనసు మరింత ఆందోళన పడిపోతూంది అయినా మనసులో ఎన్ని టెంగలంకే మాత్రం అస్సతంత్రాలైన తనం చెయ గల్దని. చీ, ఏవజ్జీవనం బానిసగా బతి తనది ఓ బతుకేనా?

చెంగుతో కళ్లు తుడుచుకుని పిల్లలక ఒడ్డనకానిచ్చి, చెంద్రంతో పాటు తనూ వస్తే పడున్నందున, ఇంటివన్ను పూర్తి కాగానే ఒచ్చి వసారాలో స్తంభానికి జేరబడ కూర్చుంది మల్లమ్మ.

చిన్నప్పట్టుంచీ పనితల్లివల్ల కష్టాల పడుతూ, భవిష్యత్తులోనైనా తనకీ సుఖం వుండక పోతూందా అని, పుట్టెడాశత గాలిమేడలు కట్టుకుని మరునూన్న తనన పట్టుదలగా కోరి వీరయ్య పెళ్లి చేసుకున్న

నాడే, ఒక్క కప్పే అనుభవించడానికి మూత్రమే తను తెచ్చుకొన్నదిని నిశ్చయించుకున్న మల్లమ్మ, పులిబోర్నో కెళ్ళాను మేకపిల్లలాగ రత్తమ్మింటో పొదం పెట్టింది.

అయితే వీరయ్య తను భయపడ్డంత దుర్మార్గుడు కాకపోవడమే గాకుండా తనని కోడంటికు పెడుతూన్న రత్తమ్మని కూడా అప్పుడప్పుడూ మందలించడం చూసి తన గుడ్డి అదృష్టానికి మురిసిపోయింది మల్లమ్మ.

ఆపాటిగానన్నా మల్లమ్మెన్నాళ్ళో నుఖ పడలేదు. ఒకరోజు మదిలి గోడ మీదనించి తనని రహస్యంగా నీల్చిన పొరుగింటి కొండుమ్మ, "మీ ఆయన గూడెం సుందెవత్తెనో లేవదీసుకొచ్చి ఆ ఫారిపాకలో పెట్టుం చాట్టేసుల్లి?" అని మెల్లగా చెప్పి పోయింది.

"అలాగా ఒదినా?" అని బాధగా అంటూ పెంటదిబ్బ మీదికెక్కి ఆ గుండెల వేపు చూసిన మల్లమ్మ అవమానంతోటి ఆకా భంగంతోటి కుంగిపోతూ ఇంట్లో కెళ్ళి పోయింది.

అంతే అనాటి నుంచి రోజుకు రోజూ

చక్కల్లో చెందం

వీరయ్య పెట్టే బాధలూ, రత్తమ్మ పెడు తూపు రంపపు కోతకి మించిపోసాగాయి. ఇన్ని ఇబ్బందుల్ని మల్లమ్మ ఓర్పుతో భరించు కొన్నావ్వా, అల్లి పడుతూన్న కష్టాల్ని చూసి సహించలేని చెంద్రం మాత్రం తరుమా తండ్రితోనూ నాయనమ్మతోనూ వాదించి అందుకు ఫలితంగా చావుదెబ్బల్ని తింటూండేవాడు.

చెంద్రాని దొక ప్రత్యేకమైన మనస్తత్వం. ఎవరికన్యాయం జరిగినా ఏప్రాణి కష్టపడ్డా అతను మాళ్ళేకపోయేవాడు. అయితే ఏ గొప్ప ఇంటి బిడ్డకన్నా ఈ ఆలవాట్లండి వుంటే భవిష్యత్తులో ఆదర్శం ఎంతుడుగా వుండగల్గే లక్షణాలుగా అవి ప్రజల కనిపించేవేమోగాని చెంద్రం విషయంలో ఈ అలవాట్లు "పాలమ్ముకునే వాడి కింత పెత్తనం, ఇంత నోరు దురుస్తనం వుంటే ఎక్కడ పన్నులాడా" అన్న అవఖ్యాతి తెచ్చి పెట్టడమే గాకుండా ఎన్నో కష్టాల కారణమయ్యాయి.

ఒకసారి ముసనబూరి బండి కింద ఒక ముసలివాడు పడిపోతే ఆ బండిలో అతన్ని

వదేసి త్వరగా హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్ళమని ప్రాణీయపడ్డాడు ఆవారే బడికెళ్ళా, ఈ వివరాలు చూసిన చెంద్రం.

అయితే ఆసలే తన పని అడ్డీపోయింది విసుక్కుంటూవు ముసనబూ, బండి కడం నిలబడ్డ చెంద్రాన్ని తిట్టి అనతల కీడ్చిన డమే గాకుండా తిరిగొచ్చాక వీరయ్యతో చెప్పి చావ తర్చించాడు.

ఇంకోసారి స్నేహితుడింటి కెందుకో వెళ్ళిన చెంద్రం అప్పటికి మూడురోజులాయి జ్వరంలే వున్న అతని తల్లి ఆకలితో శోషపోవడం చూసి దబ్బున తను పాలిపోసే ఒకరింటి కెళ్ళి నాలుగు రూపాయ లడిగి తెచ్చి ఆ అమ్మకి మందులూ, కాఫీ వగైరా లమ్మి తెచ్చిచ్చి సాయపడ్డాడు.

అయితే తరవాత ఒక నారానికల్లా బాగా కోలుకుని ఆ మనిషి తిరిగి దంపుకి వెళ్ళి సంపాదిస్తున్నా, ఎన్నివార్ల డిగినా చెంద్రం బాకీ మాత్రం ఇవ్వలేదు. పాపం వేసేదిలేక, తీరుబడున్నప్పుడల్లా బజార్లో కూలిగంపలు మోసి రత్తమ్మకు తెలియనివ్వకుండా ఎప్పుట్లా సొమ్ము సర్దేశాడు చెంద్రం.

ఇన్నీ చూస్తూ ఊర్కీలేక మల్లమ్మా పుచ్చైవా గనక మందలిసి, "ఇంతమాత్రం వన్నా ఒకరికి సాయపడకపోతే ఇక మనుషులమై ఎందుకు పుట్టి నట్టమ్మా" అనేవాడు చెంద్రం.

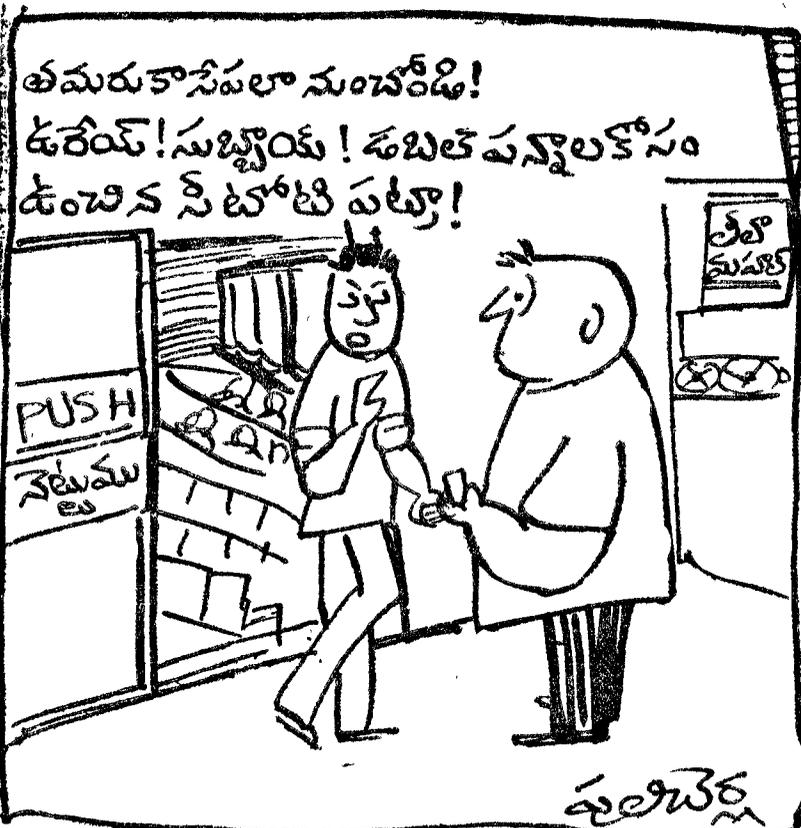
ఇవన్నీ గుర్తు తెచ్చుకుంటూ పతాగ్నీ కూర్చున్న మల్లమ్మ గాలికి తలుపు ఊగిన చప్పుడు వినగానే చెంద్రమే వచ్చాడన్న భ్రమతో దబ్బున లేచింది.

"ఎన్నెం గోడ మీది కెళ్ళి పోయింది గదా. నువ్వింకా తోంగో లేదంటే. అమ్మీ?" అంది ఓ నిద్రకానిచ్చి లేచిన రత్తమ్మ మంచం కింది మంచినీళ్ళ చెంబు నందుకుంటూ.

"పాలమ్ముంతల్లో తోడుపోయ్యాలత్తమ్మా" అంటూ తోవలి కెళ్ళి ఆరిపెట్టిన మూం తల్లి తోడు చుక్కలు వేసి ఉట్టి మీద పెట్టేసి పదావుకుంటూవు పున్నకాల్లో దీపం చూస్తూ అలాగే పడుక్కుని నిద్ర పోతూన్న పిల్లల్ని సరిగ్గా చావల మీద పడుక్కోవెట్టి దీపం తగ్గించి తలుపురవాకిలి చేసి మళ్ళీ స్తంభం వద్దనే కూర్చుంది మల్లమ్మ....

"ఆ పెద్దగాడిద మద్దినేగొచ్చి ముడతినాదా?"

"వాడి కన్నం పెడితే నువ్వు వస్తుంటా

స్వస్థంగా?

“అందుకని?.. అమ్మా కొడుకూ దిగుసు కుని కూకున్నారేంటే? ఏటో, అన్నా, అడివా మీ కోసరమేగానీ, నచ్చేముండని బాకేం కావాలే ఇంకా.... ఏటో ఊరోళ్ళ సుద్దరించుకుంటూ ఆడు బొత్తిగా బైలా గోడై పోతున్నాడు గందాననీ. 'కాంత కురోడికి బయంసెప్పు బాబూ' అని ఆ పంతుల్ని బతిమలాడొచ్చా—”

“ఆ? ఎంత పని చేశావత్తమ్మా. నీక టంటే వాడికి నచ్చేంత బయం. వెనకటికి వాళ్ళ నాన్న గడుతో పెట్టి గొళ్ళెం వేసే టరికి నెళ్ళున జెరం ఒచ్చెయ్యలేదూ?” అంటూ దబ్బున లేచి బయల్దేరబోయింది మల్లమ్మ.

“అ! అగవే సన్నానీ! అందుకని ఇంత రాత్రి వేళ అడకూతురోక్కతెన్నూ ఈదిని బడి పోతానంటావుటే. ఆ పంతులికి, మాట్టుకీ పిల్లల్లేరనా?” అంటూ ఒక్క కనురు కసిరింది రత్తమ్మ. చేసేదిలేక మళ్ళీ వసారా మీదికొచ్చి చతికిలబడింది మల్లమ్మ. ఏదో అర్థంకాని బాధ మల్లమ్మని దహించే స్కూంది.

“అబ్బ? ఏవీటీ తాపం?” అనుకుంటూ పెంటదిబ్బ మీదికెళ్లి ఆ పూరిగుడిసె వేపు చూసింది మల్లమ్మ. అంతా ఒకే చీకటి. తన పిచ్చికాకపోతే ఏడాదిగా ఖాళీ అని తెలుసుండి ఇప్పుడు తనా ఇంటి వేపు ఎందుకు చూసినట్టూ? అదే తనకీ అర్థం కావడం లేదు.

ఇప్పుడే కాదు. శరీరకంగా మానసికంగా తన కెప్పుడెలాటి చిరాకు ఒచ్చినా దిబ్బ మీది కెళ్లి పాడుపడ్డట్టుగా వున్న ఆ యింటి వేపు కాసేపు భ్రమగా, ఆత్మబంధువుల్నే వర్సో చూసినట్టు చూడడం, వైరాగ్యం, విషాదంతో కూడిన వింత తృప్తిదో మనసు క్కల్గడం సంవత్సరం నుంచీ తనకు పరిపాటైపోయింది. అయితే ఈ రాత్రి ఎన్ని సార్లలా చూసినా మనసుకి స్తిమితం కుదరడంలేదు తనకి.

ఏడాది క్రితం నెంగా ఇలాంటిప్పుడే అదరా బాదరా తన పినతండ్రి తోపలి కొచ్చి “ఆ దొంగముండని ఎంటెసుకుని ఈ ఈరిగాడు రంగం ఎల్లపోయాపే అమ్మి?” అన్నాడు రోజాకుంటూ. “నిజంగా నేనా బాబాయి?” అంటూ దబ్బున దిబ్బ మీది కెళ్లి ఆ గుడిసె వేపు చూసింది తనూ. కొంటనే ఏదో అర్థం తెలియని వైరాగ్యం

స్థిరంగా నాలుకుపోయింది తనలో. అయితే తన స్థితికి బాధపడుతూ తండ్రి కోసరం చెంద్రం వడ్డ శ్రమా, చేసిన ప్రయత్నాలూ ఇన్నీ అన్నీకావు.

అలాంటి చెంద్రం కోసరం తనిప్పుడేం చేసింది? ఎప్పుడూ మాత్రం ఏంచేసి ఒరిగించింది? ఇలా యమయాతన పడుతూ రాతంతా ఎలాగో గడిపేసిన మల్లమ్మ, తెల్ల తెల్లవారుతూన్నప్పుడే లేచి ఇంట్లో ఎవ్వరితోనూ చెప్పకుండా పెరటి దడి, తడికెని దగ్గరగా వేసుకుని చీర చెంగు ఒంటినిండా కప్పుకుంటూ నాలుగు వీధులూ నడిచి పెరటి దోవని పంతులింట్లో ప్రవేశించింది.

“ఇంత పెంద్రాలే ఇలా ఒచ్చావేం మల్లమ్మా.” అన్నాడు అప్పుడే నిద్రలేచిన పంతులు అవలించుకుంటూ.

“అదే బాబూ, మా చెంద్రంగాణ్ణి—” చేతుల్లులుపుకుంటూ అంది మల్లమ్మ.

“ఆ. అన్నట్లు కాస్త భయపెడదావనీ!” అంటూ మేకునున్న తాళం చెవి తీసుకుని నూతివేపు నడిచాడు పంతులు.

“ఆ. ఆ ధాస్యంకోట్లోనా?” బలు వెక్కిన గుండెల్ని చేత్తో రాసుకుంటూ పంతులు వెంట నడిచింది మల్లమ్మ.

“ఒరేయి చెంద్రం?” అని పిలుస్తూ తాళం తీసి తోపలి కెళ్లిన పంతులు “అయ్యో?” అని ఒక్క అరువరూస్తూ వెనక్కి గెంతాడు.

“ఏం బాబూ? ఎవయిందీ వా చెంద్రానికీ” అంటూ తొంగి చూసిన మల్లమ్మ, “వా బాబూ” అని వెర్రిగా ఒక్కకేక పెడుతూ వెనక్కి ఒరిగిపోయింది.

“కుయ్యో, మొర్రో? మంటూ వంతులు పెట్టిన కేకలికి వీధుల్లో వారంతా పొగై చేతిని చుట్టుకునున్న నాగుపావుంతో సహా చెంద్రాన్నివతలికి తీసుకొచ్చారు. ఒళ్లంతా కరిచేస్తూన్న పావునీకని ఎలాగో చెంద్రం పట్టేసుకు నుంటాడనీ, అందు వల్లే విషం ఎక్కి ఒళ్ళు కొయ్యబారిపోయి నప్పుడు చేతులోవున్న సర్పం కూడా చచ్చిందనీ అందరూ కలిసి నిశ్చయించి, ఎవరికి తెలిసిన పాము ప్రమాదాల్నివారు వింత వింతలుగా చెప్పసాగారు.

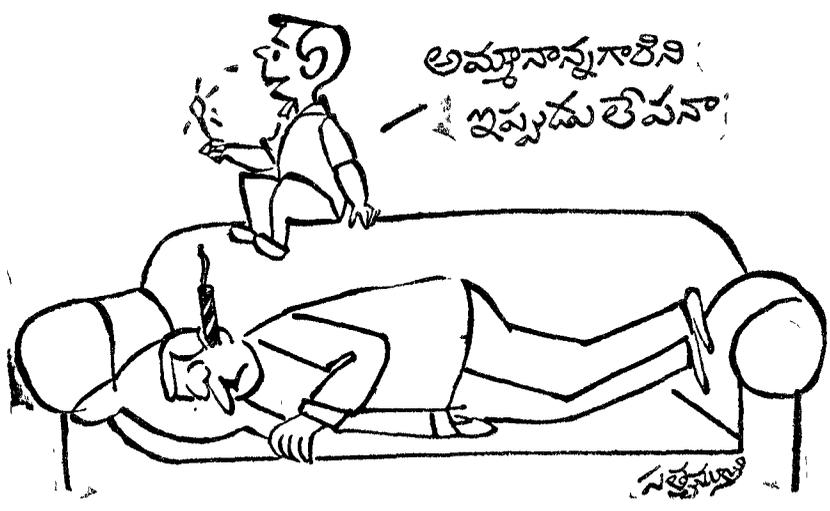
“ఓ రాత్రి పంతులుగారూ, చచ్చావండీ” అన్న కేకలు వినిపిస్తే ప్రయివేటు కొచ్చిన కుర్రాళ్ళెవర్నూ పంతులు తన్ను తున్నాడేమో అనుకున్నాం” అని కొందరూ,

“ఒళ్లంతా బాధ. తలుపు తియ్యండి అంటూ అర్థరాత్రి తలుపులు గుంజిన చప్పుడు స్పష్టంగా వినిపించి ఇంటి భూత వైద్యుడేదన్నా మంత్రిస్తున్నా డనుకున్నాం మేవంతానూ” అని మరికొందరూ వగిచారు.

“పనిపిలాణ్ణిలా బలవంతాన్న చంపే శాడు. వీణ్ణి నిజంగా పోలీసుల కప్పగించాడూ” అని కొందరు చాటుగా ఎగిరితే “ఏదో ఇరుగూపారుగూ విరోధం చేసుకోవడం తప్ప అతను మాత్రం చెయ్యాలని చేశాడా పాపం” అని సమదాయించారు మరికొందరు.

“బాబూ, అయిందేదీ అయింది. ముందా మల్లమ్మకి తెలివి తెప్పించే ఉపాయం చూడండి బాబూ” అని వాపోయాడు పంతులు.

అంతవరకూ ఆనూటే మర్చిపోయి బాతాఖానీ కొడుతూన్న వారంతా మల్లమ్మ

“అంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక” ప్రచురణకు ఇండియన్ ఇంకోర్పొరేషన్ వేసిన కాయానలు నూత్ర మేవలవారి. వాధారణంగా 4" X 2", 4" X 4" చిత్రాల పత్రికలో పడుతూ ఉంటాయి. సెల్లి

సాగనైన కురులు

రీటా

అకరి శరణ సౌందర్యంచాచి మరొకరు ఇక ఎంతమాత్రం అనాయపదవలనిన అవసరం లేదు. రీటా వారి మీ కురులు పాతాగ్యాన్ని వృద్ధి చేసుకోండి.

దిల్ కంపెనీ, మద్రాసు 1, A-22-76

అరోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలు

అరోగ్య సౌభాగ్యములకు ఆధారపడునది

66 సంవత్సరముల షైగా త్రసద్దినోలినది

కేసిరి కుటీరం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
బాంబే, మద్రాసు-14

సిఠారామ జనరల్ డ్రాగ్స్ (ప్రైవేట్)
విజయవరం, పిండిరాజుడు, మద్రాసు.
ఇతర ప్రాంతాలకు తెలియజేయబడింది.

చుక్కల్లో చెంద్రం

చుక్కల్లో చేరి శాయశక్తులా ప్రయత్నించి ఎలాగో తెలివి తెప్పించారు.

వెల్లగా కళ్ళు విప్పి వెల్లిగా నాలుగు వేపులా ఓసారి కలియజూపిన మల్లమ్మ ఏదో అర్థంగాని మొండి ధైర్యం తెచ్చుకుని చెంద్రం దగ్గర చేరింది.

“నాబాబూ, నాచెంద్రం ఈపాడులోకం నీవంటివాళ్ళ నెప్పుడూ అర్థంచేసుకోలేదురా నారాజూ, అందుకే నీకీ సహాయం చేసి పుణ్యం కట్టుకున్నాడు పంతులు. వెళ్ళు బాబూ. మవ్వండదగ్గ పుణ్యలోకానికి నువ్వెళ్ళు” అంటూ చెంద్రం చెక్కెళ్ళు తనివి తీరా ముద్దుపెట్టుకుని లేచిన మల్లమ్మ లంగోస్త్రంతో కళ్ళు తుడుచుకుంటూ అవరాధిలా అక్కడే నిలబడున్న పంతులుకి చెయ్యొత్త ఒక్క దండంపెట్టి, మళ్ళీ వెళ్ళి చెంద్రాన్ని తీసుకుపోతూ తన నిమిరుతులా లేచి చీరే పిడుచుకుంటూ ఇంటికి బయల్దేరింది. ఆమె ప్రవర్తననిబట్టి మతేమన్నా భ్రమించిందేమో నన్న భయంతో ఒకరిద్దరు వెంటబాబోలే ఒడ్డుని వారింది వెళ్ళి పోయింది మల్లమ్మ.

“పాపం! ఇంత దుఃఖం ఎలా భరిస్తుందోగానీ. చిన్నవాడైనా మాదొడ్డవాడు చెంద్రం!” దారిపొడుగునా ఈమాటే మల్లమ్మ చెప్పి పడుతూంది.

నగండాది వెళ్ళేసరికి ఏడుపుకుంటూ ఎదురైన మల్లమ్మ పిన తండ్రి, మల్లమ్మని అదరంగా పట్టుకునిబయల్దేరాడు. ధైర్యం చెప్పతూ.

“ఒడ్డుబాబాయి? ఇంటికెళ్ళావు నాకు సాయం ఎందుకూ! అక్కడ నాచెంద్రం ఒంటిగాడైపోయాడు. దిబ్బున నువ్వెళ్ళి చివరంటా వాణ్ణి సాగనంపిరా.” దుఃఖాన్ని దిగమింగు కుంటూ వెళ్ళిపోయింది మల్లమ్మ.

అదివరకే ఈకబురు విన్న రత్నమ్మ కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తున్నదాట్ల కోడల్ని పట్టుకుని బోరుమంటూ చెంద్రం మంచితోబాస్తుండా వర్ణించి, తనకోర్కెట కత్యాన్ని తనే నిందించుకో సాగింది.

“చా? నాచెంద్రాన్ని బలితీసుకున్నాగానీ నీకళ్ళు విడలేదు గాడాల్సి” అంటూ వెల్లిగా ఒక్క నవ్వునవ్వి, పిట్టిగా కాస్తపిట్టా అంటూ తిరిగికి సాల్లోకిళ్ళి దూడల్పేదిలింది మల్లమ్మ. చెంగుచెంగున

గెంతుకుంటూ చచ్చిన దూడతు తమని ఒదిలింది చెంద్రంకాదని తెల్పుకోగానే పొడుగులో మూతి పెట్టుకొంటా బెదురు చూపులు చూడసాగాయి. పసుపులకు తిండి ముందు పెట్టి పాలు తీసేందుకు క్కూర్చుంది మల్లమ్మ. వెనక్కు తిరిగి మూజూచిన ఆవులు చెంద్రం కాదని తెల్పుకోగానే, గోతెంతో తిండి ముట్టుకోకుండా ఉండిపోయాయి. చేసేదిలేక కళ్ళు తుడుచుకుంటూ బియ్యం వేటముందు పెట్టుకుర్చుంది మల్లమ్మ.

పెల్లలందర్నీ దగ్గర కూర్చోపెట్టుకుని కుసులూన్న రత్నమ్మ ఇరుగుసొరుగులా పరామర్శకి ఒచ్చినప్పుడల్లా ఓరగాం పెమతూంది. పగలంతాబెంగగా తిరుగుతూ దివం పెట్టుగానే వెళ్ళి నిద్రపోయారు పెల్లల.

పిల్లలా లేచిన రత్నమ్మ కర్రతో దారి తడుపుకుంటూ, బ్రహ్మపడ్డట్టు ఆరుబయట కూర్చున్న మల్లమ్మ వద్దకొచ్చి “ఏడుస్తున్నావా అమ్మీ?” అంటూదగ్గర కూర్చుంది మల్లమ్మ చెక్కెళ్ళు చేత్తో తడుపుతూ.

మల్లమ్మేవీ మాట్లాడ లేదు.

“పాడుముండని. ఇన్నాళ్ళూ విన్నెంతో ఉసురు పోసుకున్నాను. నాజిమ్మడితో నిన్ను నానా కూతలా కూశాను. ఏపాపాబోతానో పాడుదాన్ని. ఇదిగో, చేసిన పాపం శానగానీ, ఈపైని ఇల్లా దూళ్ళూ అన్ని నువ్వే చూసుకుని నీపెళ్ళలోపాటు నాకింత ముద్ద పడెయ్యి చాలు. నల్లమండు ముండ”ని అంటూ చెంగునున్న తాళాన్నిప్పి బలవంతంగా మల్లమ్మచేతులో పెట్టేసి, తనబరుపు తీరిందన్నట్టుగా అక్కడే చెంగు పరమకుని నడం వాల్చింది.

ఉప్పమ్మండి రత్నమ్మలో కల్గిన ఈ ఈగూర్చుకి విసుబోయి కాస్తేపు కూర్చున్న మల్లమ్మ మళ్ళీ ఎప్పుట్లా బాగా తన ఆలోచనలో ములిగింది. ఆస్తి చంద్రాన్ని గురించిన సంఘటనే.

తనయాతనని చూసి సహించలేక చెరువుదగ్గర రావివెట్టు కిందనున్న విళ్ళె క్యరుకి పాచాబిగాద పడి విలపించసాగాడు చెంద్రం.

“దేవుడి పాచాబిగాద కన్నీరు కారుస్తావులా. దుర్మార్గుడా” అంటూ చెంద్రాన్ని అనతలకిడి నీళ్ళు తెచ్చి విగ్రహాన్ని కడగ బోయాడు స్నానంచేస్తావు

జీవితాన్ని

స్వాధీనంగా నిర్వహించండి. చెవిని

తెరిచండి—

“జాతీయతను ఒక్క జీవితాన్ని

తప్ప అన్నింటినీ మరేది విరగని

ఆచారం కళ్ళనీళ్లు ఆలు బిడ్డల్ని

నురు పెట్టుకుంటూ, అక్రమపుదార్ని

మనల్ని సేవించే కళ్ళనీళ్ళు ఎంతో పవిత్ర

మైవలే. మహా ఖద్ది చెయ్యొచ్చావ్.”

అన్నాడు అందరి ఎదుటానూ.

“నిజం వా చెందం దేవుడు. వా చెందం దేవుడు” అని పైకే వెళ్లిగా అనుకో సాగింది మల్లమ్మ.

“వా చెందం. వా చెందం. ఇకమీద నన్నా వా చెందం వాటున నితిగా బతుకు దావనుకొని, ఆపాపపు బతుకుని అప్పుడే ఒదిలేసి పుట్టెడానెతో నే వాచ్చానే మర్రి!” అని వాపోతూ ఒచ్చి మల్లమ్మ రెండు చేతుల్ని పట్టుకున్నాడు వీరయ్య, భర్త తోనే మార్కుకి భ్రమ వట్టివట్టుగా ఒక్కనిముషం అతనివంకనూసి, “వాబాబా! ఇప్పుడు గవక నువ్వుండి నుంట్లోనే!” అను కుంటూ భర్త భుజంమీద వాలిపోయింది మల్లమ్మ.

“అమ్మా?” గలగలా నవ్వుతూ. చెందం పిల్చినట్టుయింది. ఇదేమిటి? తన భ్రమ? వెళ్లిగా వాటును చేతులా చూశాక పైకి చూసింది మల్లమ్మ.

“చూశావా అమ్మా? నే బతికుండగా తీరని వ్యాధివచ్చింది. ఇప్పుడు పతిం చాయి. వాకోరికలన్నీ తీరాయి. నువ్వు నుఖంగా సంతోషంగా నుండవేమన్నా వాళ్ళావలసింది. శేపు.” అంటున్నాడు. చేతులు కోడించుకుని చిరునవ్వుతో చెంద్రుడి మధ్య నిలబడుతున్న చెంద్రం.

“అయ్యో వాతండ్రి! నువ్వు అనుభవించని నుఖం, నువ్వు పొందని స్వేచ్ఛా! వాకు మాతం ఎందుకూ తాబూ! ఒడ్డు ఒడ్డు” వెళ్లిగా అరిచింది మల్లమ్మ.

“ఏమిట అమ్మీ. ఎక్కడ చూశావే వాళ్ళ?” వక్కనే నిలబడ్డ వీరయ్య; వదుక్కుని లేచిన రత్నమ్మ ఒకేపాటి అడిగారు మల్లమ్మని.

బోసినారు వెళ్ళవెట్టు కునున్న రత్నమ్మనీ, బలువుగా ఊపిరొద్దులూ నిలబడుతున్న వీరయ్యనీ. రెండు చేతులా దగ్గరగా తీసుకుంటూ,

“అడుగో కనిపించడం లేదూ. అనుక్కొని మధ్యనున్న చెంద్రుణ్ణి వా చెంద్రం” అంది దుఃఖంతో కూడిన అనందంతో మల్లమ్మ.

వారందరినీ ఏకంచేసినందుగ్గాను చెంద్రం రాత్రిన అనంద భాషోమో నవ్వుట్టుగా అముగ్గురివీడా చల్లని చిమకల్పి రాత్రింది ఎట్టుంచో ఒచ్చిన ఒక చిన్న మబ్బు.

దగ్గును పూర్తిగా అడుపులో ఉంచుటకు

ముంచి గ్లైకోడిన్ టెబ్లెట్స్ వసాకా

గ్లైకోడిన్ టెబ్లెట్స్ అంగీకరించబడిన ఫార్మిటా అన్ని పీడిక్ లాగములనుండి దగ్గును పూర్తిగా తీసివేస్తుంది. మెదడులో గ్లైకోడిన్ దీర్ఘ రిటెన్షన్ నిర్వహించుటకు మరియు గుణకారీగా పరిష్కార వేగముతో అడుపులో ఉంచుతుంది. గొంతులో గ్లైకోడిన్ రిటెన్షన్ కు పోగొట్టును, మరియు మరల వాపుతుంది ఉపశమనము కలిగించును. గొంతుకో మన్నిత లాగములకు విరసాను పేనే లోగ విరోధక క్రియ కలిగించును. గుండెలో గ్లైకోడిన్ వాయు లాగములను మరియు గుండెయొక్క మూడుకు పోయిన కండరములను తిడదీయును. మీద చూడగా ఇది పిల్లలకు గల. తిరిగితిరుగులో గ్లైకోడిన్ దీర్ఘ రిటెన్షన్ ముక్కును ఉపశమనము కలిగించును. ముక్కు రిపిడి పోగొట్టిన అడెలా చేయును. ఎల్లప్పుడూ గ్లైకోడిన్ మీ తగ్గర పెట్టకండి.

గ్లైకోడిన్ — దగ్గును పూర్తిగా తీసివేయు 30 ఏళ్ల వయస్సులోనుండి ఎక్కువగా అనుభవించుటకు గృహాభ్యుదయము

4 టెబ్లెట్స్ అంది అంది అంది అంది అంది

everest/363a/Acw 4